

Ἐντιμότητα κ. Νικόλαε,
Καθολικὴ Ἀρχιεπίσκοπε Νάξου, Τήνου, Ἄνδρου καὶ Μυκόνου
Χαίρετε καὶ ὑγιαίνετε!

1. Εἶμαι ἓνας Ἀρχιερεὺς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ διακονῶ ποιμαντικὰ τὸν λαό τοῦ Θεοῦ στήν Ἱερά Μητρόπολη Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως. Εὐχαριστῶ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, διότι γεννήθηκα καὶ ἀνατράφηκα στήν ἀγκαλιά τῆς Μάνας Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ὁ ἅγιος ἡμῶν τῶν Ὁρθοδόξων Κοσμάς ὁ Αἰτωλός, στὸν ὁποῖον οἱ Ἑλληγες πρέπει νὰ εἴμεθα εὐγνώμονες, διότι ἂν δὲν ὑπῆρχε αὐτός, δὲν θὰ ὑπῆρχε πατρίδα ἐλευθέρα, ἔλεγε στό κήρυγμά του στοὺς ὑποδούλους Ἑλληγες: «Ὅλες αἱ πίστες εἶνε ψεύτικες· τοῦτο κατάλαβα ἀληθινόν, ὅτι μόνη ἡ πίστις τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν εἶνε καλὴ καὶ ἁγία. Νὰ εὐφραίνεσθε ὅπου εἴσθε ὀρθόδοξοι χριστιανοὶ καὶ νὰ κλαίετε διὰ τοὺς ἀσεβεῖς καὶ αἵρετικούς ὅπου περιπατοῦν εἰς τὸ σκότος».¹

Αἰτία τῆς ἐπιστολῆς μου πρὸς Σᾶς εἶναι τὸ κείμενο τῆς ἀπαντήσεώς Σας πρὸς τὸν Συλλειτουργὸν Ἀδελφόν Μητροπολίτην Πειραιῶς κ. Σεραφεῖμ καὶ τὸ ὁποῖο κείμενο ἔγινε εἰς πάντας γνωστό διὰ τοῦ Διαδικτύου. Ἐπειδὴ τὰ θιγόμενα εἰς αὐτὴν τὴν ἐπιστολή ἀπτονται θεμάτων ὀρθοδόξου θεολογίας, παρακαλῶ νὰ δεχθεῖτε καὶ νὰ ἀναγνώσετε τὴν ἐπιστολή μου, τὴν ὁποία μοῦ ἐπέβαλε ἡ ἀρχιερατικὴ μου συνειδήση νὰ Σᾶς γράψω, ὡς ἐγὼ τοῦλάχιστον τὸ αἰσθάνθηκα.

2. Κατὰ πρῶτον, Ἐντιμότητα Ἀρχιεπίσκοπε τῶν Καθολικῶν, ἤθελα νὰ Σᾶς ἐξηγήσω γιατί δὲν Σᾶς προσφωνῶ ὡς «ἀδελφόν», ἀλλὰ Σᾶς προσφωνῶ μέ τὸν τίτλο «Ἐντιμότητα». Μέ μία γενικὴ βέβαια ἔννοια ὅλοι οἱ ἄνθρωποι τῆς γῆς εἴμεθα ἀδελφοί, διότι ὅλοι καταγόμεθα ἀπὸ τὴν μητέρα γῆ. Τὴν ἔννοια αὐτὴ τὴν ἔχουμε καὶ ἡμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι στήν λατρεία μας, λέγοντες εἰς τινὰ Ἀναβαθμὸν τοῦ πλ. δ' ἤχου: «Ἐπὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ γῆν δύνων πᾶς αὐθις ἀναλύσει». Ἀλλὰ μέ τὴν ἄλλη, τὴν ἐκκλησιολογικὴ ἔννοια τῆς λέξεως «ἀδελφός», λυποῦμαι, Ἐντιμότητα κ. Νικόλαε, διότι δὲν μπορῶ νὰ Σᾶς προσφωνήσω καὶ ἐξηγοῦμαι διατί: Ἡ λέξις «ἀδελφός» συντίθεται ἀπὸ τὸ οὐσιαστικὸ «δελφός» (= κοιλία) καὶ τὸ «α» ὡς ἀθροιστικόν καὶ ὄχι στερητικόν. «Ἀδελφοί» λοιπὸν μέ τὴν ἐρμηνεία αὐτὴ εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι προέρχονται ἀπὸ τὴν ἴδια κοιλία, ἔχουν τὸ ἴδιο αἷμα στὶς φλέβες τους καὶ ἀνήκουν στήν ἴδια οἰκογένεια. Ἡ κοιλία, ἡ ὁποία «γεννᾷ» τὸν ἄνθρωπο καὶ τὸν κάνει τέκνο Θεοῦ εἶναι τὸ ἅγιο Βάπτισμα. Τὸ αἷμα μέ τὸ ὁποῖο τρέφονται τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ εἶναι τοῦ Χριστοῦ τὸ Αἷμα, τὸ χυθὲν κατὰ

1. Μητροπολίτου Φλωρίνης Αὐγουστίνου, ΚΟΣΜΑΣ Ο ΑΙΤΩΛΟΣ, ἔκδ. ΛΑ', σελ. 132.

τόν Σταυρικό Του θάνατο στόν Γολγοθά καί τό Ὅποιο Αἷμα εἶναι στό ἅγιο Ποτήριο τῆς θείας Λειτουργίας. Καί ἡ Οἰκογένεια στήν ὁποία ἀνήκουν τά τέκνα τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ Ἐκκλησία. Δέν μπορῶ λοιπόν, Ἐντιμότητα Ἀρχιεπίσκοπε τῶν Καθολικῶν, νά Σᾶς προσφωνήσω «ἀδελφόν», διότι δέν ἐξήλθαμε ἀπό τήν ἴδια μήτρα. Ἡμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι εἴμεθα βαπτισμένοι στήν ἅγια Κολυμβήθρα μέ τρεῖς καταδύσεις, ἐνῶ Σεῖς οἱ Καθολικοί ἔχετε ἀπλό ράντισμα. Δέν κοινωνοῦμε μαζί Σας τό Αἷμα τοῦ Χριστοῦ καί δέν ἀνήκετε μαζί μας στήν Οἰκογένεια τοῦ Θεοῦ, ἥτις ἐστίν ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Ἀφοῦ δέν εἴμεθα Συλλειτουργοί, δέν μπορεῖ νά λεγόμεθα καί «ἀδελφοί» μέ τήν ἐκκλησιολογική ἔννοια τῆς λέξεως. Πρός στηριγμό τῶν ἀνωτέρω Σᾶς γράφω ἕνα σχετικό χωρίο τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου: «Ἀδελφόν τό βάπτισμα ἐργάζεται καί ἡ τῶν θείων μυστηρίων κοινωνία!» (εἰς MPG 58,718). Καί ἕνα ἄλλο ἀκόμη χωρίο τοῦ ἰδίου πατρός: «Τί γάρ ἐστι τό ποιῶν τήν ἀδελφότητα; Τό λουτρόν τῆς παλιγγενεσίας», δηλαδή τό ἱερόν Βάπτισμα (MPG 63,177). Ἀλλά ὁ ἄλλος πάλι ἅγιος πατέρας καί μέγας θεολόγος, ὁ ἅγιος Νικόδημος ὁ ἀγιορείτης, τόν ὁποῖο ἡμεῖς ὀνομάζουμε «συνισταμένη τῶν ἁγίων Πατέρων» διά σᾶς τούς Παπικούς λέγει ὅτι εἶστε ἀβάπτιστοι. Δέν μπορούμε λοιπόν νά σᾶς καλοῦμε ἀδελφούς.

3. Ἀλλά οὔτε, ὡς ὀρθόδοξος ἐγώ θεολόγος, μπορῶ νά πῶ γιά Σᾶς τούς Παπικούς ὅτι ἀποτελεῖτε Ἐκκλησία. Σεῖς βέβαια στήν ἐπιστολή Σας πρὸς τόν Μητροπολίτην Πειραιῶς κ. Σεραφεῖμ γράφετε καί λέγετε μέ ἰσχῦ ὅτι ἀποτελεῖτε τήν «Μίαν, Ἁγίαν, Καθολικήν καί Ἀποστολικήν Ἐκκλησίαν» μέ τήν προσθήκη μάλιστα «ὅσο καί ἂν αὐτό κοστίξει εἰς σᾶς», δηλαδή εἰς ἡμᾶς τούς Ὁρθόδοξους. Ἐγώ ὅμως Σᾶς λέγω, μετά ἀπό θεολογική μελέτη καί σπουδή, ὅτι Σεῖς οἱ Παπικοί δέν εἶστε Ἐκκλησία. Καί ἐξηγοῦμαι πάλι διατί. Εἶναι ἐντυπωσιακό, Ἐντιμότητα, ὅτι στά πατερικά κείμενα δέν ἔχουμε ὄρισμό περί Ἐκκλησίας. Οἱ φερόμενοι σέ μερικά ἐγχειρίδια ὄρισμοί περί Ἐκκλησίας στηρίζονται, λίγο ἢ πολύ, ἐπί ἐσφαλμένων βάσεων. Κατά τήν ὀρθόδοξη θεολογία, ἡ Ἐκκλησία εἶναι Μυστήριον καί δέν καθορίζεται μέ ὄρους. Ὅσο δέ κανεῖς καθαίρεται καί φωτίζεται μέ τήν Χάρη τοῦ Θεοῦ, τόσο περισσότερο νοεῖ τό Μυστήριον αὐτό τῆς Ἐκκλησίας. Ἀλλά ἔχουμε καί ἕνα σύντομο λόγο τοῦ ἀποστολικοῦ πατρός ἁγίου Ἰγνατίου τοῦ θεοφόρου, τόν ὁποῖο μπορούμε νά θεωρήσουμε, ὅπως καί θεωρήθηκε πράγματι, ὡς ὄρισμός τί εἶναι Ἐκκλησία. Κατά τόν ἅγιον αὐτόν πατέρα Ἐκκλησία εἶναι τό «Θυσιαστήριον», ἡ Ἁγία Τράπεζα δηλαδή, πάνω στήν ὁποία οἱ ἱερεῖς τελοῦν τήν θεία Λειτουργία.² Ὡστε «Ἐκκλησία», κατά τόν ἅγιο Ἰγνάτιο, εἶναι τό Μυστήριον τῆς θείας Εὐχαριστίας. Πραγματικά, σ' αὐτό τό Μυστήριον, στήν θεία Λειτουργία, γευόμεθα ἡμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι καρδιακά τό τί εἶναι Ἐκκλησία. Ἀλλά θέλω νά

2. Πρὸς Ἐφεσ. 5,2. Πρὸς Τραλλ. 7,2. Ἐπί τῶν χωρίων τούτων ἐρειδόμενος καί ὁ ἰδιόκός Σας πατρολόγος Altaner λέγει: Die Kirche nennt er (ὁ Ἰγνάτιος) «θυσιαστήριον» (Ἐφ. 5,2. Τραλλ. 7,2. Φιλ. 4) und erinnert so an das Wort «θυσία» der Didache. B. Altaner A. Stuiber, Patrologie, Leben, Schriften und Lehre der Kirchenväter,⁷ Basel, Wien, 1966, σελ. 49.

δώσω καί βιβλική ἀπόδειξη εἰς τὰ παραπάνω, στό ὅτι δηλαδή Ἐκκλησία εἶναι ἡ τέλεση τῆς θείας Εὐχαριστίας. Ὡς ἀπόδειξη φέρω τό κεφ. 11 τῆς Α' πρὸς Κορινθίους Ἐπιστολῆς τοῦ ἀποστόλου Παύλου. Εἶναι φανερό στό κεφάλαιο αὐτό ὅτι ὁ Ἀπόστολος ὁμιλεῖ γιά τήν σύναξη τῶν πιστῶν πρὸς τέλεση τῆς θείας Εὐχαριστίας. Καί τήν σύναξη αὐτή τήν ὀνομάζει «Ἐκκλησία», γιατί λέγει: «Συνερχομένων ὑμῶν ἐν Ἐκκλησίᾳ ἀκούω σχίσματα ἐν ὑμῖν ὑπάρχειν» (στίχ. 18).³ Ἀφοῦ λοιπόν «Ἐκκλησία» εἶναι ἡ σύναξη τοῦ λαοῦ γιά τήν τέλεση τῆς θείας Εὐχαριστίας – καί τό Μυστήριό αὐτό γίνεται βέβαια γιά τήν Θεία Κοινωνία τοῦ Σώματος καί Αἵματος τοῦ Χριστοῦ – καί ἀφοῦ μέ Σᾶς τούς Παπικούς δέν μπορούμε νά συλλειτουργήσουμε καί νά κοινωνήσουμε μαζί τήν Θεία Τροφή, εὐκόλα ἐξάγεται τό συμπέρασμα ὅτι δέν ἀποτελεῖτε Ἐκκλησία. Ταῦτα λέγω κατὰ τήν πίστη ἡμῶν τῶν Ὁρθόδοξων ὅτι ἡ Ἐκκλησία, τήν Ὅποια ἵδρυσεν ὁ Χριστός, εἶναι ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία.

4. Ἐννοῶ ὅτι Σᾶς ἐνόησε, Ἐντιμότητα, αὐτό τό τελευταῖο πού εἶπα ὅτι ἡμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι ἀποτελοῦμε τήν μόνη καί ἀληθῆ Ἐκκλησίαν, τήν Ὅποιαν ἵδρυσεν ὁ Χριστός, καί ὄχι Σεῖς οἱ Παπικοί. Εἶναι βέβαια ἄκρως ἀντίθετο αὐτό πού Σᾶς λέγω πρὸς αὐτό τό ὅποιο Σεῖς μετά πυγμῆς ἰσχυρίζεσθε στήν ἐπιστολή Σας πρὸς τόν ἅγιο Ἀδελφό κ. Σεραφεῖμ, «νά μάθουμε» ἡμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι «μιά γιά πάντα» ὅτι «εἶτε τό θέλουμε εἶτε ὄχι» Σεῖς οἱ Παπικοί εἴσθε «ἡ Μία, Ἁγία, Καθολική καί Ἀποστολική Ἐκκλησία», μέ τόν περισσότερο ἀκόμη προκλητικό λόγο Σας, « ὅσο καί ἂν αὐτό μᾶς στοιχίζει». Ὅχι, Ἀρχιεπίσκοπε τῶν Καθολικῶν κ. Νικόλαε! Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία αὐτή εἶναι ἡ μόνη ἀληθῆ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ. Καί εἶναι ἔτσι, διότι ἡμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι κρατοῦμε τήν διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καί τῶν ἁγίων Ἀποστόλων καί τίς παραδόσεις τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, ἐνῶ Σεῖς οἱ Καθολικοί τίς παραλλάξατε.

Δέν μοῦ λέτε, Σᾶς παρακαλῶ, ἦταν σέ πλάνη ἡ Ἐκκλησία γιά τόσους αἰῶνες καί ἤρθατε Σεῖς οἱ Παπικοί τόν 9ο αἰ. καί βάλατε «ἄφοβα» τό χέρι Σας στό Σύμβολο τῆς Πίστεως μέ τό Filioque πού προσθέσατε σ' αὐτό; Ἐγραψα τήν ἔκφραση «ἄφοβα», διότι πραγματικά ἦταν πολύ τολμηρό καί ἀσεβέστατο αὐτό πού κάνατε. Διότι ὑπῆρχε προηγούμενη ἐντολή Οἰκουμενικῆς Συνόδου κανεῖς νά μήν τολμήσει νά παραλλάξει τό ἱερό Σύμβολο προσθέτοντας ἢ ἀφαιρῶντας τι ἀπό αὐτό. Αὐτήν τήν ἐντολή τήν σεβάστηκαν οἱ ἅγιοι Πατέρες τῆς Γ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου καί δέν προσέθεσαν στό Σύμβολο τῆς Πίστεως διά τήν Παναγία τόν ὄρο «Θεοτόκος». Σεῖς, οἱ Παπικοί, ἀντίθετα πρὸς τήν ρητή ἐντολή καί ἀντίθετα πρὸς τό παράδειγμα αὐτό τῶν ἁγίων Πατέρων Οἰκουμενικῆς Συνόδου, βάλατε ἀσεβῆ χεῖρα – πῶς δέν φοβηθήκατε; – στό ἱερό Κείμενο τῆς Πίστεως καί τό ἀλλοιώσατε. Καί μόνο ἀπό τό Filioque ἀποδεικνύεσθε ὅτι δέν φυλάξατε ἀκεραία τήν πίστη τῶν Πατέρων καί ἀλλοιώσατε τό

3. Καί ἡ ἔκφραση τῆς Καινῆς Διαθήκης «κατ' οἶκον Ἐκκλησία» ἀναφέρεται στήν σύναξη τῶν πιστῶν γιά τήν τέλεση τῆς θείας Εὐχαριστίας καί ὄχι γιά μιᾶ ἀπλή διδασκαλία.

δόγμα τῆς Ἐκκλησίας. Ἀκοῦστε τώρα τί Σᾶς λέγει ὁ ἅγιός μας, μέγας θεολόγος, ὁ Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς:

«Ποτέ δέν πρόκειται νά Σᾶς δεχθοῦμε ὡς κοινωνούς, ὅσον χρόνον ὁμολογεῖτε ὅτι τό Πνεῦμα προέρχεται καί ἐκ τοῦ Υἱοῦ»!⁴

Σᾶς συνιστῶ κ. Νικόλαε νά διαβάσετε ὅλη τήν σχετική ὁμιλία τοῦ ἱεροῦ Πατέρα. Εἶναι φοβερή, εἶναι «βόμβα» ἐναντίον Σας, ὅπως μοῦ τήν χαρακτήρισε ἕνα ἱερό πρόσωπο! Διαβάσατέ την, παρακαλῶ. Οὔτε λίγο οὔτε πολύ στήν ὁμιλία του αὐτή ὁ μέγας θεολόγος ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς λέγει, καί ὄχι μόνο λέγει ἀλλά καί τό ἀποδεικνύει, ὅτι οἱ Παπικοί εἶναι σατανοκίνητοι αἵρετικοί! Συγγνώμην, Τιμιώτατε, ἀλλά ἅγιος τῶν Ὁρθοδόξων τό λέγει αὐτό καί ἡμεῖς βεβαίως δεχόμεθα τόν λόγον του, διότι τόν λέγει ἅγιος καί μέγας θεολόγος. Σέ μία λοιπόν μικρά περικοπή τῆς ὁμιλίας του αὐτῆς λέγει ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς:

«Αὐτός ὁ ἐπάρατος ὄφρις (δηλαδή ὁ Διάβολος) εἰσάγει διά τῶν πειθηνίων του Λατίνων (φοβερός ὁ λόγος του· δηλαδή, λέγει ὁ ἅγιος ὅτι οἱ Παπικοί εἶναι πειθήνια ὄργανα τοῦ Διαβόλου!...) νέους περί Θεοῦ ὄρους, οἱ ὁποῖοι φαίνονται μέν νά ἔχουν μικράν παραλλαγήν, ἀλλά γίνονται ἀφορμές μεγάλων κακῶν, φέρουν πολλά δεινά ἐκφυλιστικά τῆς εὐσεβείας καί ἄτοπα καί δεικνύουν εἰς ὄλους φανερά ὅτι καί τό μικρότερον εἰς τά σχετικά μέ τόν Θεόν δέν εἶναι μικρόν».⁵

Προηγουμένως μάλιστα ὁ ἅγιος λέγει ὅτι ἡ αἵρεση τῶν Λατίνων (Ἰμῶν τῶν Παπικῶν) ἔρχεται ὡς συνέχεια τῶν παλαιῶν αἵρέσεων τοῦ Ἀρείου, τοῦ Ἀπολιναρίου, τοῦ Εὐνομίου, τοῦ Μακεδονίου κ.ἄ.

Διαβάστε ἀκόμη, παρακαλῶ, κ. Καθολικέ Ἐπίσκοπε, τί σᾶς λέει ὁ ἅγιος γιά τό Filioque Σας καί σέ μία ἄλλη περικοπή τοῦ λόγου του. Παρακαλῶ νά προσέξετε ἰδιαιτέρα τήν περικοπή αὐτή:

«Πῶς τολμᾶτε σεῖς νά δέχεσθε αὐτό (τό Filioque), τό ὁποῖον δέν ἔχει λεχθεῖ ἀπό αὐτούς οἱ ὁποῖοι διεκήρυξαν τήν ἀλήθεια (δηλαδή ἀπό τούς ἁγίους Ἀποστόλους), τό ὁποῖο δέν ἀνήγγειλε τό Ἅγιο Πνεῦμα, πού ἀπήγγειλε ὅλη τήν ἀλήθεια; (Πῶς τολμᾶτε νά δέχεσθε τό Filioque) τό ὁποῖο δέν μαρτύρησε οὔτε γνωστοποίησε στούς ἀγαπητούς Αὐτός (δηλαδή ὁ Ἰησοῦς Χριστός) ὁ γνωστοποίησας ὅλα ὅσα ἄκουσε παρά τοῦ Πατρός καί ἦλθε γι' αὐτόν ἀκριβῶς τόν λόγο, γιά νά μαρτυρήσει ὑπέρ

4. Ἐπί λέξει λέγει τό κείμενο: «Οὐδέποτ' ἂν ὑμᾶς κοινωνούς δεξαίμεθα μέχρις ἂν καί ἐκ τοῦ Υἱοῦ τό Πνεῦμα λέγητε», Περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, Λόγος Α', ΕΠΕ Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ Ἔργα 1, σελ. 74.

5. «Οὗτος τοίνυν ὁ ἐπάρατος ὄφρις... διά τῶν αὐτῶν πειθηνίων Λατίνων περί Θεοῦ καινάς εἰσφέρει φωνάς, μικράς μέν δοκούσας ἔχειν ὑπαλλαγήν, μεγάλων δέ κακῶν ἀφορμάς καί πολλά καί δεινά φερούσας, τῆς εὐσεβείας ἐκφυλά τε καί ἄτοπα καί τοῖς πᾶσι φανερώς δεικνύσας, ὡς οὐ μικρόν ἐν τοῖς περί Θεοῦ τό παραμικρόν», Περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, Λόγος Α', ΕΠΕ Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ Ἔργα 1, σελ. 68-70.

τῆς ἀληθείας; (Ίω. 18,37). Πῶς τολμᾶτε νά εἰσαγάγετε τόσο ἐκφυλιστική προσθήκη στόν ὄρο τῆς πίστεως, τόν ὁποῖο οἱ ἔγκριτοι Πατέρες συνέγραψαν πνευματοκινήτως σέ κοινή Σύνοδο καί παρέδωσαν;»⁶

Παρατηρήστε, παρακαλῶ, πῶς λέγει ὁ ἅγιος τήν προσθήκη τοῦ Filioque πού ἐκάνατε στό Σύμβολο τῆς Πίστεως. Τήν λέγει «ἐκφυλον»!... Ὁ Παπισμός, κύριε Ἀρχιεπίσκοπε τῶν Καθολικῶν Νάξου, Τήνου, Ἄνδρου καί Μυκόνου, εἶναι αἵρεση καί μάλιστα, ὅπως μᾶς τά εἶπε παραπάνω ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, καί τό λέγουν καί πολλοί ἄλλοι ἅγιοι Πατέρες, εἶναι μεγάλη αἵρεση. Διά τοῦτο καί ἐξέστην, ὁμοῦ μετ' ἄλλων κληρικῶν ἀδελφῶν καί πολλῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν, εἰς τόν λόγον Ἀδελφοῦ Ἀρχιερέως, τόν ὁποῖον διαβάσαμε ἐσχάτως στό Διαδίκτυο (ἄν ἀληθεύει ὁ λόγος αὐτός, ἀλλά δέν εἶδαμε τήν διάψυσή του) ὅτι «δέν συμπεριλαμβάνονται στίς αἵρέσεις οἱ Καθολικοί ἀδελφοί, οὔτε ἡ Καθολική Ἐκκλησία». Ἡ γνωμάτευση αὐτή ὀρθοδόξου Ἀρχιερέως (ἄν ἀληθεύει, ἐπαναλαμβάνω) ἔρχεται ἄκρως ἀντίθετη πρός τήν πατερική θεολογία, ἡ ὁποία ὁμόφωνα καταδικάζει τούς Παπικούς ὡς αἰρετικούς, ὡς καί θά ἀποδείξω αὐτό εἰς σειράν μελετῶν μου. Ἄλλ' ἄς διαβάσει ὁ ἐν λόγῳ Ἀδελφός τά ὅσα ὀλίγα τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ παραθέτω ἐδῶ περί τῶν «ἀδελφῶν» του Παπικῶν, τούς ὁποίους, ὡς λίαν ἀγαπητούς του, τούς ἐναγκαλίζεται χαιρετῶντας τους!....

5. Ἀφοῦ, Ἐντιμότητα, οἱ Παπικοί δέν ἀνήκετε εἰς τήν τήν Μίαν, Ἀγίαν, Καθολικήν καί Ἀποστολικήν Ἐκκλησίαν, ἡ ὁποία εἶναι ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, στερεῖσθε καί τοῦ ὄρου «ἅγιος», διότι ἔξω ἀπό τήν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ δέν μπορεῖ νά ὑπάρξει ἀγιότητα οὔτε καί σωτηρία. «Extra Ecclesia nulla salus», εἶπε ἀπό παλαιά ὁ μέγας ἐκκλησιολόγος πατήρ ἅγιος Κυπριανός, Ἐπίσκοπος Καρχηδόνας. Ἡ ἀγιότητα εἶναι μοσχοβολητό ἀνθος, πού φύεται μόνο στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, διότι εἰς αὐτήν μόνο ὑπάρχουν τά ὀρθά δόγματα τῆς πίστεως, καί δέν νοεῖται ἀγιότητα ἔξω ἀπό αὐτήν. «Ἀγίους – λέγει κάπου ὁ ἅγιος Χρυστόστομος – διά τῆς τοῦ Πνεύματος δόσεως καί τῶν ὀρθῶν δογμάτων» καλοῦμεν (MPG 59,443). Καί ἄλλος πατέρας, ὁ Μέγας Βασίλειος, λέγει: «Οἱ ἅγιοι, ἐν οἷς οἰκεῖ ἀγιότης διά τόν ἕνα τοῦ βαπτίσματος ἀγιασμόν». (MPG 29,761). Ἀλλά οἱ Παπικοί Καθολικοί εἶναι ἀβάπτιστοι! Ἐπομένως, οἱ ἐκφράσεις «ἅγιος» καί «ἀγιώτατος» διά τόν Πάπα ἤ γιά κάποιον καθολικό ἐπίσκοπο, μή βαπτισμένους καί ἔξω λοιπόν ἀπό τήν Ἐκκλησία εὐρισκομένους, εἶναι ἡμαρτημένες ἐκφράσεις κατά τήν ὀρθόδοξη πατερική θεολογία. Γι' αὐτό καί, Ἐντιμότητα κ. Νικόλαε, δέν σᾶς προσφωνῶ ὡς «ἅγιον» στήν ἐπιστολή μου. Μοῦ εἶπε ὁμοῦς κάποιος

6. Ἡ περικοπή εἰς τό κείμενον: «... Ὁ μή τούτοις εἶρηται τοῖς παρρησιασαμένοις τήν ἀλήθειαν, ὁ μή ἀνήγγειλε τό Πνεῦμα τό πᾶσαν ἀπαγγεῖλαν τήν ἀλήθειαν, ὁ μή ἔμαρτύρησεν ἢ ἐγνώρισεν ὁ πάντα ὅσα ἤκουσε παρά τοῦ Πατρός τοῖς ἀγαπητοῖς γνωρίσας, καί διά τοῦτο ἐλθῶν, ἵνα μαρτυρήσῃ τῇ ἀληθείᾳ, πῶς ὑμεῖς τοῦτο τολμᾶτε λέγειν οὕτως ἐκφυλον εἰσάγοντες προσθήκην ἐν τῷ τῆς πίστεως ὄρω, ὃν οἱ πρόκριτοι πατέρες κοινῇ συνειλεγμένοι πνευματοκινήτως... συνεγράψαντό τε καί παραδεδώκασιν;» Περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, Λόγος Α', ΕΠΕ Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ Ἔργα 1, σελ. 76.

ἡμέτερος ὅτι καί στά πατερικά κείμενα συναντοῦμε τιμητικές ἐκφράσεις πρὸς τοὺς αἰρετικούς. Ναί, λέγω καί ἐγώ, ἀκόμη καί πρὸς αὐτόν τόν αἰρετικό Νεστόριο ἔχουμε τήν προσφώνηση τοῦ ἁγίου Κυρίλλου «ἡ σὴ εὐλάβεια» καί «σὴ εὐσέβεια»! Ἄς γνωρίζουμε ὅμως ὅτι αὐτές οἱ ἐκφράσεις πρὸς τοὺς αἰρετικούς λέγονται τιμητικῶς πρὶν ἀπὸ τήν καταδίκη τους, πρὶν ἀπὸ τήν ἀποβολή τους ἀπὸ τήν Ἐκκλησία, διὰ νά δοθεῖ εἰς αὐτούς ἡ εὐκαιρία νά μετανοήσουν ἀπαρνούμενοι τήν πλάνη τους. Ἀλλά μετὰ τήν καταδίκη τους ὡς αἰρετικῶν δέν συναντοῦμε στά πατερικά κείμενα προσφωνήσεις πρὸς αὐτούς «ἅγιος» καί «ἀγιώτατος». Διὰ δέ τοὺς Παπικούς ἔχουμε ἀποφάσεις Συνόδων, οὐ μὴν ἀλλά καί ἀναθέματα κατ' αὐτῶν. Δέν χωροῦν λοιπόν οἱ προσφωνήσεις πρὸς αὐτούς «ἅγιος» καί «ἀγιώτατος». Δέν μπορεῖ νά ὑπάρξει ἀγιότητα ἔξω ἀπὸ τήν Ἐκκλησία. Αὐτό ἀποτελεῖ δόγμα πίστεως.

Ἄλλος Ἀδελφός μου εἶπε πάλι τήν ἀντίρρηση, πῶς προσφωνοῦμε τιμητικῶς ἕναν ἄρχοντα ὡς «Ἐντιμότατον», ἐνῶ δυνατόν νά εἶναι καί σκανδαλοποιός; Ἔτσι, τιμητικῶς μόνο, μου εἶπε, προσφωνοῦμε καί τόν Πάπα ὡς «ἀγιώτατο». Σαθρόν τό ἐπιχείρημα! Τόν ἄρχοντα τόν προσφωνῶ «ἐντιμότατο», καί ἄς μὴν εἶναι τίμιος, διότι ἔχει, ἂν θέλει, τήν δυνατότητα, στήν θέση πού βρίσκεται, νά γίνεῖ καλός καί ἐντιμὸς καί ἐντιμότατος. Ὁ Πάπας ὅμως καί οἱ παπικοί του, στήν πλάνη καί τήν αἵρεση εὐρισκόμενοι, δέν δύνανται ποτέ νά γίνουν ἅγιοι καί ἀγιώτατοι! «Extra Ecclesia nulla salus» καί ὁμοίως nulla sanctitas (= ἀγιότητα) δι' αὐτούς!

6. Τέλος, διὰ νά παραλείψω τά πολλά καί πάμπολλα τά χωρίζοντα ἡμᾶς, κ. Νικόλαε, ὡς παλαιοδιαθηκολόγος καθηγητής στό Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν, στήν ἔδρα τῆς *Εἰσαγωγῆς εἰς τήν Παλαιάν Διαθήκην καί Ἑρμηνείας τοῦ κειμένου τῶν Ὁ*, ἔχω νά ἐκφράσω τήν βαθυτάτη μου πικρία καί θλίψη διὰ τήν ἐσφαλμένη ἐρμηνεία τῶν Παπικῶν περὶ τῆς ἐκφράσεως «Ἄγγελος Κυρίου» (ΠΠΠ' Ἰϛ'ϛ', «Μαλ' ἄχ Γιαχβέ»), τήν συναντωμένην συχνά - πυκνά στά κείμενα τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Κατά τήν ἐρμηνεία τῶν ὀρθοδόξων Πατέρων ὁ «Ἄγγελος Κυρίου», ὁ ἐμφανιζόμενος στοὺς δικαίους τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, Πατριάρχες καί Προφῆτες, εἶναι τό Δεύτερο Πρόσωπο τῆς Ἁγίας Τριάδος, ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ, ἄσαρκος ἔτι ὢν, ὁ Ὅποιος ἐβιάζετο (!) πότε νά σαρκωθεῖ καί δι' αὐτό ἐνεφανίζετο μέ μορφήν Ἀγγέλου καί πρὶν ἀκόμη ἀπὸ τήν σάρκωσή Του. Κατ' αὐτήν τήν ἐρμηνεία τῶν Ὀρθοδόξων Πατέρων, ἀλλά καί τωρινῶν Ὀρθοδόξων ἐρμηνευτῶν, ἡ Παλαιά Διαθήκη εἶναι βιβλίον θεοφανειῶν τοῦ ἀσάρκου Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καί ἔτσι εἶναι ὅ,τι εἶναι καί ἡ Καινή Διαθήκη! Παλαιά καί Καινή Διαθήκη ἔχουν τό ἴδιον περιεχόμενο! «Δύο διαθῆκαι καί δύο παιδίσκαι καί δύο ἀδελφαί τόν ἕνα Δεσπότην δορυφοροῦσι» (Χρυστόστομος)! Ἡ Παλαιά Διαθήκη εἶναι βιβλίον τοῦ ἀσάρκου Ἰησοῦ Χριστοῦ καί ἡ Καινή Διαθήκη εἶναι βιβλίον τοῦ σαρκωθέντος Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Σεῖς οἱ Παπικοί, Ἐντιμότατε κ. Νικόλαε, ἐρμηνεύσατε τόν «Ἄγγελο Κυρίου» ὡς κτιστόν ἄγγελο καί αὐτό ἔφερε τήν ὑποτίμηση τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης στόν χῶρο μας. Τήν ἀλήθεια αὐτή, μαζί μέ τήν πικρία μου, ἐξέφραξα συχνά ἀπὸ τήν Πανεπι-

στημιακήν Ἑδρα, διά νά παγιώσω εἰς τούς φοιτητάς τήν πατερική ἐρμηνεία καί νά παρουσιάσω τήν Παλαιά Διαθήκη ὡς βιβλίον θεοφανειῶν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

7. Σᾶς εὐχαριστῶ διότι εἶχατε τήν ὑπομονή νά διαβάσετε τό κείμενο τῆς ἐπιστολῆς μου. Σᾶς ζητῶ συγγνώμη γιά τήν λύπη πού Σᾶς προξένησα, ἀλλά ἡ ἐκκλησιαστική ἱστορία καί ὁ βίος τῶν ἁγίων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μᾶς διδάσκουν ὅτι σέ θέματα πίστεως πρέπει νά εἴμαστε εἰλικρινεῖς καί εὐθεῖς. Ἡ ἀρχιερατική μου συνείδηση, ἐπιναλαμβάνω, μοῦ τό ἐπέβαλε, Ἐντιμότατε, νά γράψω τήν παρούσα μου ἐπιστολήν. Θά εἴμεθα προδότες τοῦ ἱεροῦ μας ὄρκου κατά τήν χειροτονία μας ἡμεῖς οἱ Ἀρχιερεῖς καί θά εἴμεθα ἀνάξιοι διάδοχοι τῶν Ἁγίων Πατέρων μας, ἄν ἀπό μίαν κακῶς ἐννοουμένη εὐγένεια καί ἀγάπη ἤ καί ἀκόμη καί προσωπική ὑποχρέωση πρὸς τινος νά μὴν μιᾶμε καί νά μὴν διαμαρτυρόμεθα, ὅταν βλέπουμε νά προσβάλλεται τό ὀρθόδοξο δόγμα καί ἦθος.

Μέ πολλή-πολλή χαρά θά ἤθελα νά ἔχουμε ἕναν ἀνοικτό θεολογικό διάλογο ἐπί τῶν διαφορῶν τῆς Ὀρθοδόξου πίστεως καί τοῦ Παπισμοῦ καί νά ἀναρτῶμε μάλιστα τά κείμενά μας στό Διαδίκτυο, διά νά ἔχουμε καί τήν παρακολούθηση τῶν ἐνδιαφερομένων. Σᾶς παρακαλῶ διά τοῦτο. Γνωρίζω ὅτι θά περιγελάσετε τό κείμενόν μου αὐτό, ἀφοῦ στήν ἐπιστολή Σας πρὸς τόν Συλλειτουργό μου Ἀδελφό Μητροπολίτη Πειραιῶς κ. Σεραφεῖμ χαρακτηρίζετε τά γραπτά Του ὡς «φαιδρά ἀναγνώσματα», τά ὁποῖα «κάπως Σᾶς ξεκουράζουν» εἰς τόν κόπο Σας. Ἀναμένω καί ἐγώ τόν ἴδιο χαρακτηρισμό διά τήν ἐπιστολή μου αὐτήν. Πλήν ὅμως, ἀφοῦ πιστεύετε τήν ἀλήθεια τοῦ δόγματός Σας, μή φοβᾶστε τόν διάλογο μαζί μας.

Ἐγώ, Ἐντιμότατε, μαζί μέ τούς ἄλλους πατέρες καί ἀδελφούς χριστιανούς τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, θά ἀναπαυόμεθα καί θά εὐφραινόμεθα στούς λόγους τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ, μέ τούς ὁποίους ἄρχισα τήν ἐπιστολή μου πρὸς Σᾶς. Τούς ἐπιναλαμβάνω διά τό μεγαλεῖον τους:

«Ὅλες αἱ πίστες εἶνε ψεύτικες· τοῦτο κατάλαβα ἀληθινόν, ὅτι μόνη ἡ πίστις τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν εἶνε καλή καί ἁγία. Νά εὐφραίνεσθε ὅπου εἴσθε ὀρθόδοξοι χριστιανοί καί νά κλαίετε διά τούς ἀσεβεῖς καί αἵρετικούς ὅπου περιπατοῦν εἰς τό σκότος»!!!

Ἐν Δημητσάνῃ 25 Νοεμβρίου 2013

Σᾶς χαιρετῶ μέ ἀγάπη Χριστοῦ καί τιμῆ

+ Ο Γ. κ. Μ. Γερεμίας

† Ὁ Μητροπολίτης Γόρτυνος καί Μεγαλοπόλεως Ἱερεμίας
Ὁμότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν